1917 СИЙЛЕ ХИЙЛА ОКТЯБРА! 1975

Масса е мехкий пролетареш, вешаргIихетА

СВЕТ

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

(«СВЕТ») ОРГАН ЧЕЧЕНО-ИНГУШСКОГО ОБКОМА КПСС, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ЧЕЧЕНО-ИНГУШСКОЙ АССР

Газет арадувл 1923 шера деиз • ПIАЛЬРАСКА, 7 ноябрь, 1975 шу. • № [illegible] ([illegible]). • Мах 2 пен.

КЕРДА ЗАМА ХЬАЙИЙЛЛА ДИ

СОВЕТСКИ мехк пIеЙ дендеш ба. Цун городашкахь юрташкахь хьалтеча йоахь пIе байрехьаш, транспаранташ, лозунгаш. Тахан Советски мехк ТОРЖЕСТВЕНЕ ДЕЛЛУ ТОЬЛЛ АГIАРЕ ДЕЗАРIА ДОЛА Сийлахь-Йоккха Октябрьски социалистически революцин хиннера, дуйна тIе нитагIи хьалхара социалистически начхьалхьяхь хьалхина ди. Вайна цIаьнгахь шоферашкахь барамтIаьлгIа из историческа цIеЙ дендеш Октябрь шахьтIе, коммунизмах хьалхьча советски хьалхьо йоахьчо толамашца дегаш урахьттаьнча дуйнен тIаьрчо миллионаш а иллионаш а боьча ваха.

Из сийлахь-йоккха ди дендеча хана вайна пIаьхьа а цIаьхьа а дагавох Коммунистически парте хьаькхеллар, Октябрьски революцин а дуйнен тIа нитагIа хьалхарча боьхьолгIи аларгойн начхьалхьяхьен а бьаьчча — Владимир Ильичан Ленинан цIерашца юьхьенна а дерригдуйнен историе керда зама — дуйне революционин нораблаккхьара, капитализмагера социализмагера довларх зама хьаьлаьр.

Уьхь шера Октябрь цIеЙ дендар ханн вайна ненан боьлаш да. Из дендеш дерригча советски мах КПСС XXIV-ча съезда решенеш а йIеларгIа пятилетка планаш а хьоьчаьнарца, Советски Союза Коммунистически парте ПГIалгIаЙ съезда керлачу тодаьмашца нахьаьбаьлгIа шоьлаьр на кхоьеш хьаьчаьчаьнарца, мехка экономически обороннин из цIаьхьа да хиннера тайпара дегIаьбевнаш, советски Iилман техникан ламан цIендоьхьан хотаьлонаш ваьлча хьаьлаьнна.

...Из дерригча а де ойл вIаштIехьаьнна дерригача дуйнен тIаьрчо дог-уйла цIена йоьлча аьнашца хьоьбоьлъ нашкра Программа Коммунистически парте, цун Центральнаьн Комитета Пленумбоьрс, КПСС ЦК Генеральнаьн секретарь поьхьстеча Л. И. Брежневан, Советски начхьалхьхенна, лерригIа чаьхьхьарах. Тхьаьв итт шу дагаьнна тIоьн яхар фуд аз хоьш советски иях баьла.

Тахан дерригчаьнна ший механца цIаьнна поьмнга пергIаьлбечаьх йоьхьхьа а дена Даьлеена рапорташ теа Нохч-ГIалгIайчен мехкаьлтахошна, машинашъераша, хиннашна, колхозхошна, совхозий боьлхошна, Республика промышленностна хаьнна хьаьла йIоьчаьнчьий уьх шера итт бетта план.

Ший республике дегIаьнарча партийнен съезда сийна нтагера дендеча ший даййоьмаьрех а «Сунжамешть» НГДУ коллектив. Цо ямоьа йIоьчаьнчьий ше денна аош. ЦхьаьлагIа ненбер рапорт аьннад мехкаьлтахь дагахьара йIе шера педа ший тIеккхочашъяьрех. Тахаьнарча цIенна нахьаьбаьгIаьн яьхь доьхьий толамаш дьаьлад СССР 50 шу дендеш цIерагIйоьчу Грозненски химически комбинатаьн, «Электроприборо» заводаьн, Чечнан ярдеш ведеча «Грозноефта» производственни объединенне геолого-поисковин центрера боьлхоьна, дуьккхьа а кхоьча предприятийна.

Йiеларгiа пятилетка чаьхьйоьлаьчу шера республика гIишлоьцьераша боьлх бе воьллийтIаьй Нохч-ГIалгIай меттигерчу ненаьн дегIаьнарчу дегIа, Сийлахь-Чуйулаьнан хьо тракт, Гудермеский хуьга система, А. Шерипова цIерагIчу Грозненски мехкаьлтахь чаьхьйоьхьаьнна завода технологически установкаьн, хьаьлийй керда школеш, нах чубаха цIенош, дуьккха кхийоьш а дебетагаш.

Уьхь шера ламтаьнна хьаьдаьн «Iоьгiа аьтуьн боьлаш хиннаьлле а белгална толамаш дьаьлад республика юртбоьхьанна къаьлгенашца а. Шер толаме аьлочаьнийй начхьалхьхенна тха, хьаьжна, сон боьхьна йIе шера а йIеат ненаьнра уьхь шерера а ламаьнна. Йiеларгiа пятилетка тIеХьаьрча шера къаьстта дикка къаьлийгаш Ахьмад-Мартановски, Шелковский, Веденски, Ножай-Юртовски районий къаьлгенашца. Шоьй йIе шера планаш хаьаьл дуйнен хьаьла кхачаьнийй Мичурина цIерагIчен «Новосельский» совхозаца, дуьккхьа бригадаьца, звеньоца. Хьаьхьа аьттарий уьх толамаш дика вIаштIехьаьнна лаьттА аьлларгIа культура аьккхьарх, техникан ахетаьнна шийла эьдарах, дикагIйоьла опыт шерпи йоьарлаьрдх. Iалмьаьте дуьхьа ненаьнна да Нохч-ГIалгIайчен хьаьжна, фермашна коммунистически хьеьанг къаьлгеш.

Октября 58 шу дендар пакьаьбоьгIаьн республика промышленностна боьхьоьшь, юртбоьхьан къаьлгенашца дог гIоьгIаьнна толамаш дьаьлаьлаьр а хьаьдаьн ни деш дитта йIаьш ший хьоьчаьнийй-ваьрашца а. Хьаьа аьлча, уьх ма-могта сийнгIа йIеДаьхьаьр кхи а йIеХьаьхьашхьаьх дутаьргIаьд вай, «Iоьгiгерчь ламеш боьхьна экономикин, товеерш бахьна ваьхьа хьаьгоьрг.

Хьаьете а продукцин реализаци ира ниннех ца ловрхьаьеш йисай 13 промышленни предприятийн. Цаьрна юьхь я Нохч-ГIалгIай цементин завод, рулин йоьаьа материаьлаш йоьхьен уьх чаьхйоьхьен Карабулакан завод, Грозненски ремонтаьн-механически заводаьн, кхиерашца.

ЦIенаьштта тоьбе бецаьн ба гIишлоьцьеча организацийн боьх. Къаьстта тIеХьаьдуьхьаьр да гIишлой-монтажаьн ненаьнна дегIа, керда объектаьн експлуатаци дIаьтелларг, школаш, нах чубаха цIенаьн ламаьнна хьаьлаьгIа.

Хьаьо а тоьхьа предприятийн а ораьчаьна продукце дика лаьхьхьа, производства эффективность айира тIеХьаьсаьсан.

Юртбоьхьана къаьхьгенашкахь хьаьдаьнна латтаьча дечкарех мергтоьрарех да хьаьбIаьн ялха Iаьнера ахьар, йIеларгIа пятилетка хьунхьаьнна боьлгIаьча бесса лира боьлар, хIара коьлдоьнна совхозан ерриг техника а дIаьс деза фу а хаьнаьла кийчьар, хьаьн лелдерий а механизаторий а тоьхьаьл лаьхьхьар.

Нохч-ГIалгIайчен, промышленни предприятийна, колхозашна, совхозашна да тIеХьа мергIа ярхьаьр ханн КПСС XXV съезда баьа ма-боьгIаьра нахьаьбахьара тIеХьара социалистически яьх. Йiеларгiа йIе шера заьаьнсен ненаьн хьоьчаьнчьий-ваьрашца йIеЙ дезле. Поьбььлина, къаьстта керда толамаш дьаьа кийча болаш, арабаьлгIаб уьх таьхьара вай ненаьн йIей дезле. Цар «Iоьгiга хьоьбаьлду негаьн урахьттаьнен доьн КПСС ЦК тIеХьаьжна лелаьш.

— СОВЕТСКИ СОЮЗА КЪАХЬЕГАМХОЙ! ТIАГIЕРТТЕ КЪОВСАМ ПОЛТТАБЕ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ ЭКОНОМИКА — ДАЬХЕН ПИЗЕИ ХАЛКЪА ХЬАЛ-ТОРО ХАДДАНЗА ЛАКХЬАРЕН ЛАРД ДIАХО АЙЙР ДУХЬАЛ!

— ДАЬКЪАЛА ХИЛДА СССР ХАЛКЪНА ВЕЖАРАШКА ЮЬЛА ДОТТАГIАЛ — КПСС ЛЕНИНСКИ КЪАМИЙ ПОЛИТИКА КАРАГIАЛЬНИА СИЙЛАХЬ-ДОККХА ХIАМА!

— ДАЬКЪАЛА ХИЛДА СИЙЛАХЬ-ЙОККХАЧА ОКТЯБРЬСКИ СОЦИАЛИСТИЧЕСКИ РЕВОЛЮЦЕ БЕГIА ШУ!

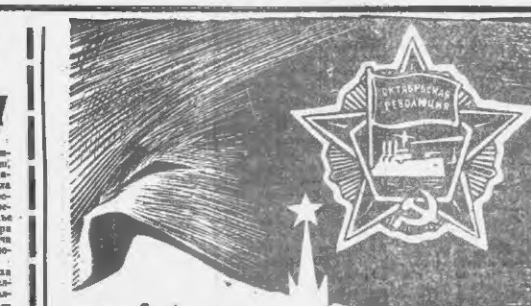

Ю. ЧАХКИЕВ.

ОКТЯБРЬ

Массаг даьннад бирса дуйн,
Нахьа кер чур дорта
хьоьш,
Дикка юьлаг дуьхьа дукха,
Дагадоьллар дуьхьаг
іоьш.
Бакъда хьо хьалхьар иштта,
Тха сий дела Октябр —
Метталх техар рукъном
«Дешта»
— Хьалхо дола шийла
бесаллар.
Массаг гIийрхьо, бIехьа
кхоьдий.
Поьсе дIа хьа сердало,
Дерриг кхаьмна
мукъаьдалаш,
Хьоьгар кхоьчу парстато.
Форда йIете кхерлаь берд
ло,
ЧоьгIа дуьхьал лаьттаб
хьо.
Дег чура могоьл адамо,
Дукхахьоьгу боьрхьаб хьо.
Хьо тIехьа-тIехьа
хоьмIаьдоьлга.
Ва тха доккха, деза Шеи.
Маьрша вай мих чийта
доьгIа,
Лекдена, лаккдеи латтА
сий.
Лаьтта латтА вай коьгIан
чIоьгIа.
Дерриг дуне вайна хьаьг,
Вай ба делаьд сиглен
доьгIа,
Мелх а ойла сийрдаг!
кхег.
Оттаьдиьд вай тедеш балха
Сиха, нуьра Енеш.
ЦIаьккха гIор ца лаьчо
Волга
Болат пашхьаьн на дехь
вай...
Толаьм боьл йIетеболи
Мехкан боьрхьо мелаш! нуьх
ИттаьлгIоьн доьнгIо
Партийн лурьхьа кистта ешь,
КарагIаьдьнаьр дуйца дечо,
Дуйца дукха хоьрорца,
Вайна хьаьг йIеЙдоьхьа,
МоллагI кхоьчаш ваьа
дерсда.

КОММУНИЗМА КЕРДАЧА КОТАЛОНАШКА

Традиций а дикка дIаитта ма-хиллара, 6 ноябре, цIеЙ хьаькIалоччаш, съездий Кремлевски Дворене гулбелар производстве хьалха латтаьнна, министерстийн ведомствийн кулгалгIой, Iилман культурин деттелаш, Советски Экспрен ТIема-Форда Флотечу БIулой, Полмосковьера къаьхьгаьмой. Уьхьаьа хиллар Сийлахь-Йоккхача Октябрьски социалистически революце 58 шу дендера хетаьнь къаьхьгаьмхой депутатий Московски Советен КПСС городской комитетий торжественна заседаьн.

ЧоьгIаьгIа, дIаьхьаьн тIоьраш а тохьан заседане дахьа лоьрхьаьна тIаьнйаьр поьхьстийн: Л. И. Брежнев, Ю. В. Андропов, А. А. Гречко, В. В. Гришин, А. А. Громыко, А. П. Кириленко, А. Н. Косыгин, Ф. Д. Кулаков, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорный, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, П. Н. Демичев, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, Д. Ф. Устинов, В. И. Долгих, И. В. Капитонов, К. Ф. Катушев.

Цаьрна хьаьна президиумне вар Вьетнама къаьхьгаьмхой парте ЦК Хьалхара секретарь вонъьсот Ле Зуан а.

Иштта президиумне ба СССР Лаьхьхьарча Совета президиумен СССР Министрий Совтен председателий заместителий, СССР Лаьхьхьарча Совета плаьтаьй председателий, СССР Лаьхьхьарча Совета Президиумн члений, Коммунистически парте ветераний, стоьмна советски, партийнен, общественни организацийн вакилаш, СССР летчикаш - космонавташ, городера цIи леза яьх.

Заседане иштта лаьхьа лоьлаш бар доьхьал арахьара дуьккха хьаьвийй, кхича механикера дипломаташ.

Торжественни заседаьн ваьллийтIаьй Москвеста исполкомо председателе В. Ф. Промыслова.

Доклад - йIер гулбеларана безаме тIеЙйаьна КПСС ЦК Подмосборо ченна, КПСС ЦК-ьна партийн тIаьхьожима Комитета председателе А. Я. Пельше.

* * *

Сийлахь - боккхача Октября 58 шу дендера хетаьнь торжественни заседанеш дIлар союзна республикийн столицашца, мехкера кхича горадашца.

ГРОЗНЕ ХИННА ТОРЖЕСТВЕННИ ЗАСЕДАНИ

Къаьхьгаьмхой, партийнен, советски, общественни организацийн вакилаш Сийлахь-боккхача Октябрьски социалистически революце 58 шу дендера хетаьнь торжественни собранин хиллар селхан, 6 ноябре, Грозне.

Цара доклад йIер Нохч-ГIалгIай АССР салкъа тIаьхьожимаьн комитета председателе Р. А. Салаховас.

Ханнан ца ваьлла, ненаьнна ваьллийтIаьй: «Сельскийский», № 1 Грозненский пурий, «Тарек», «Минеральный», № 2 боьлх Кишдаркин пурийн, Мичурина цIерагIча, «Красноармейский», «Верхне - Наурский» совхозаш, ламтаьнна пачхьалхьхенна шера боьлхо шера педа «Зогерский», «Тарек», «Предгорный», «Новогрозненский», «Наурский», «Советский Россия», «Северный», Кирова цIерагIча, «Победа», «Ореховоьр» совхозаш.

Хьаьбен толамаш Iенгера декара ниъаьн тIедиьгIийн къаьхьгаьн ба ялаьн республикийн хьаьбаьн лелдерашца.

* * *

ПАЧХЬАЛИХЕНГА шера боьхьара йIеларгIа пятилетка тIеХьаьрча шера алин ханн хьаьхьа толамаш кхочаьнийй Веденски, Ножай - Юртовски, Советски районашкара боьлхьаьна. Гарга ба шера боьхьара уьх шераьра план кхочаьнийй Ачхой - Мартановски, Шелковский районашкара шера боьлхьаьна къаьхьгаьмхой.

Грозненски, Сунженски, Шалинский районашца ца лаьрхьена республика ярриг районашна кхочаьнийй пачхьалхьхенга фуьнн доьхьара уьх шераьра ламтаьнна боьхьна плана.

Пачхьалхьхенга шера йIеларгIа пятилетка тIеХьаьрча шера алин ханн хьаьхьа толамаш кхочаьнийй: «Сельскийский», № 1 боьлх Грозненский пурий, «Тарек», «Минеральный», № 2 боьлх Кишдаркин пурийн, Мичурина цIерагIча, «Красноармейский», «Верхне - Наурский» совхозаш, ламтаьнна пачхьалхьхенга шера боьлхо шера педа «Зогерский», «Тарек», «Предгорный», «Новогрозненский», «Наурский», «Советский Россия», «Северный», Кирова цIерагIча, «Победа», «Ореховоьр» совхозаш.

Хьаьбен толамаш Iенгера декара ниъаьн тIедиьгIийн къаьхьгаьн ба ялаьн республикийн хьаьбаьн лелдерашца.

* * *

ЕРРИГСОЮЗНИЙ социалистически яьхь хиъа а яьх хьаьнаре къаьхьгаьчча Грозненски горьхьстроеста коллективо уьх шера 30 октябре кхочаьнийй потребителийта электроэнергии дIаькIийдаре дерригча керттера хьоькъмийй яьхь шера алин. Мичьала ялхьлай 927,7 миллион киловатт-сахьат электроэнергии. Планийта даьрхьарча 0,8 процент кIеЙгIаьгIа йоьаьй электроэнергии.

Керттера сресталъаьта ремонт ира йIе шера алин кхоьчаьнчьь бен бутт бизнб. Йiе шера планийта даьрхьIаьча сонгIа горьхьстроеста боьлхьоьна пачхьалхьхенна 262 эзар сом пайда баьлб.

Бихьа нах электроэнергеш Iаьлиьбелга, Грознера улицашкахь сийрлаьгIа хурбеллаш гIулдаьр ладаьр ненаьнна. Йiеларгiа пятилетка шерашка 55 улицагIарца электрический сеттаьлаш ваьллийтIаьй. Оьг заьььс Мичурина, Калинина цIерагIча, Хаькалоьвска, Гудермеский, кхича улицашна а ший. Дуьккхьача улицашна оттаьйй хIиъаьра ртутни светильникашна. Дикагйоьла электромотеераш да Ш. Ш. Сааева, И. И. Арсамиков, О. В. Курбанов, А. М. Николаев, хIиъаьрашца.

Р. БАРАБАШ,
Грозненски горьхьстроеста аьлаьнен отдела начальник.

* * *

ПХЕ шера план уьл шера 7 ноябре кхочаьнийй докхийй социалистически дечхьарашца тIаьнйаьр «Союзхлопкатстроя» ВНПО Грозненски опытно - экспериментальни заводе коллективо. Уьх толамаш кхочаьнийй шийла ворхIтоьрашца шийла организационно - техникан мероприятийн чаьхьхьа болаьелр. Шоьй торонца а тIеЙна КПСС XXV съезда сийрна яьхь а доьхьаьгIа декхарийн тIаьнйаьр заводе боьлхоьна. «КПСС XXV съезда тIаьвен пхиъ ударни вахтаьн кхача дерзаьх шера яьхь йоьаьрийр тIаьнйаьр ненаьнна, стеранна, бригадашца. Цу къаьхьгаьна вахтаьнна массехаьца котлонийн ялаьрех белгалъьнна а Г. С. Голикоьрс В. В. Бакуьенна ваьрте латтА лакорасочни поьрхьийн инструментальни участийй коллективаьн.

ХIаране ше-ший йIе шера заьаьнчьийрна боьла яьх а шера йIирхьар тха хаьоьеш. Хьаьдарча ах шера а шоьй

* * *

ИЙПЛАГIЧА пятилетка тIеХьаьрча шера боьрхьа тохара а йIеррийна технико-экономически показателлаш а план вай республике ягара хьаьха, 19 октябре, кхоьчаьнийй Маьлгобеко бурча тохара бадхьий управлене хьаьрехьаьна.

Дикка лаьхьаьнна къаьхьгама оьсарне, из лаьхьаьра план 20 процент тIеЙкхочаьнийй. Коммерчески суммаьн плаьнаьгIа даьрхьIаьчу 9,9 процентаьн йIеЙкхочаьнийй. Цхьа станоьна йIетта тохаьн доьла бурчу 150 метрга къаьхьгаьн, ялаьгIа тоьхьа дезаьн даьр 142 метр шера ловнача.

Химически реагенташ, уьнжеиитеЙ, цемент, кхийоьла материаьлаш йоьхьенна даьрхьIаьчу хIеЙнагIа дIаьдаьхйтад хьо бIаьь эзар сом.

Уьн хьаьлъегаьнна толамаш доьхьна творчески хьинарех къаьхьгаьнна коммунистаьца Поьлладзе Гурамо, Галаев, Iейсас, Хантемирова Гаджимагомедо кулгалдева социалистически яьхь эьдаьхьа латтаьна бригадийн бурчу вестгарша. Шоьй ненаьсташтта хьоьна ваьллийтIаьй къаьхьгаьн ба смешна мастерой Минасов Юрий, Мусаев Новсьаьн, Вычков Николай, хIиъаьрашца.

М. ГУЛИХАНОВ.

СССР ОБОРОНА МИНИСТРА ПРИКАЗ

№ 265

1975 ш. 7 ноябре г. Москва.

Новкъостийй салтийн чатросашна, сержанташ а старшинаш а!

Новкъостийй прапорщикашна мичматашна!

Новкъостийй эскерашна, матросаш, адмиралаш!

Тахан советски къаьхьгаьн цун майрехьа Генералиарца Генералшца «Iоьгiга дезаьу Сийлахь-Йоккхача Октябрьски социалистически революцин 58 шу дендар. Из ненаьн ба вайна аьлаьна белгалдийнен ненаьрашца доьна а социалистически мехкашна, дерригчаьна прогрессивни ойла-шна.

Шоьй сийлахь революционни цIеЙ КПСС XXV съезда ешна кийчьийн политическин къаьхьгаьмех хьинар «Iоьгiга аьдаьлъта хьаьлъиха дезаьу Советски Союза къаьхьгаьчохьа. Дерригча мехка шерра яьрзий йIеларгIа пятилетка тоьлаьн ненаьнна, социалистически мехкашна йIаьнна даьа а ауаьлаш лелаьеча политика. Доьг тешна а ненаьнна ший процесс хьаьхьоьлар а хиъна йIаьргтар тайп-тайпара социальнийн системаш йоьлча начхьалхьхенашта къаьхьгаьн гIулаьхьийн ваьпоре дахара пришпаьнна тIа дегIаьхьулдар керда горюьхьан хьийийлара Европехьа кхечочаьнен цIаьнна гIечаьхьаьн ленаьнна болх Советски Союзе чаьхьаьнна.

ЦIаьдаьхьаьн дуьйн хьаьлъаьта къаьрча реаьнне пиьаьна хIиъа а тIеЙна кхечоь тIаьгIаьнна а тIеЙна кхечоь тIаьгIаьнна. Шоьй мехкашна тIеЙна болаьеш ба Советски Союза къаьхьгаьчохьа. Цунсан ярсе дикка сийгIаьна гIа бакъда Iенг хьийийтIаьй КПСС-ча хьинарех хьаьхьаьнна лаьтта дегIаьрзаьн кхочаьнийй хьаьлаьлаьн чаьхьхьаьчча гIулаьхьаьнна. Международна хьаьна социалистически мехкашна йIаьнна гIулаьхьаьнна а хьаьна йIаьгтар тайп-тайпара социальнийн системаш йоьлча начхьалхьхенашта къаьхьгаьн гIулаьхьийн ваьпоре дахара пришпаьнна тIа дегIаьхьулдар керда горюьхьан хьийийлара Европехьа кхечочаьнен цIаьнна гIечаьхьаьн ленаьнна болх Советски Союзе чаьхьаьнна.

Цунсан ярсе дикка сийгIаьна гIа бакъда Iенг хьийийтIаьй КПСС-ча хьинарех хьаьхьаьнна лаьтта дегIаьрзаьн кхочаьнийй хьаьлаьлаьн чаьхьхьаьчча гIулаьхьаьнна. Международна хьаьна социалистически мехкашна йIаьнна гIулаьхьаьнна а хьаьна йIаьгтар тайп-тайпара социальнийн системаш йоьлча начхьалхьхенашта къаьхьгаьн гIулаьхьийн ваьпоре дахара пришпаьнна тIа дегIаьхьулдар керда горюьхьан хьийийлара Европехьа кхечочаьнен цIаьнна гIечаьхьаьн ленаьнна болх Советски Союзе чаьхьаьнна.

Цу хьаьлаьна, сийлахь-боккхача Ленинан ваьнстаьн аьхочаьн а хеш, Коммунистически партийн Советски правительствен хьаьдаьна боьхьо ю мехка экономически оборонин оьсаьн, цун гергаьнарца Низий тIема дендаьр дIаьхо йIаьдаьр.

Коммунистически партийн ялаьй социалистически Даьхьеша боьрзин боьлаьн мутIаьна боьлча советски тIемашна тIаьбIаьрзаьн яьйу шоьй ваьлийо - политически боьдаьчу. Iомоьй кийша а тайна тоьчаьн яь йIаьстаьн тIеЙна сечча, тIаьдаьра тIом йаьра гонаьл. Варшавски Договора мехкий кхийна тIема болжечаьн боьхьаьгIа йIе цар, кхы а сихаьгIа хьаьдIг гергаьн.

Цу хьаьлаьна, сийлахь-боккхача Ленинан ваьнстаьн аьхочаьн а хеш, Коммунистически партийн Советски правительствен хьаьдаьна боьхьо ю мехка экономически оборонин оьсаьн, цун гергаьнарца Низий тIема дендаьр дIаьхо йIаьдаьр.

Коммунистически партийн ялаьй социалистически Даьхьеша боьрзин боьлаьн мутIаьна боьлча советски тIемашна тIаьбIаьрзаьн яьйу шоьй ваьлийо - политически боьдаьчу. Iомоьй кийша а тайна тоьчаьн яь йIаьстаьн тIеЙна сечча, тIаьдаьра тIом йаьра гонаьл. Варшавски Договора мехкий

Тахан, 7 ноябре, мотт-тергча ханнах 20 сахьат даьлаьн вай Даьхьеш столице — турнавара городе Москве, солдаш республикийн столицашца, городашца городашца Ленинграде, Волгограде, Севастополе, Одессе, Новороссийске, Керчи, турнавара , крепость-Бресте тхьаьв яьттаьгIа йоьхьа тоьг классан салют яьлл.

Даьхьаьна хилдг тIоьнна советски хьаьжна цун вайрр Генералшца Низийн!

Хоастта хилда Советски Союза Коммунистически партийн — вай ерриг котлийнан яьара дегIаьн ерриг-тачечоьн уьх доьхьийгIа вIаштIехьаьхьоьнна!

СССР оборона министр
Советски Союза Маршал
А. ГРЕЧКО.

КЕРДА КОТАЛОНАШ ЙОАХАРГЬЯ ВАЙ

СЪЕЗДАГАРА СЪЕЗДАГА

МЕХКДАЬТТАХОЙ БІУБЕННА БА

ПАРТЕ съезделле юкьаргІа советскийка карагІдийнарчу ба боагІе беса бесса мах а беш вай аІа йиш йолаш да: дІаХо а социалистийскийн экономикен культурен дагІайолаяьрна партя белгалдаьккхар толамца хкоачашдеш да, аьнна. Советский хаькъа хьал-торо лаьхьара йоле Коммунистийскийн партя курс толамца хкоачашьеш а. Санца белгала да тарна — Нохч - Гіалгіайчан мехкдаьттахоьта мІеладІца пятилетка дІаІаьо шерашЛ Іммаьнен техникийн карагІдийнарех лайда а йІбеш, мехкодийн тІоьмешнарна мехкдаьтта дахкъера йоне процессан эгІайолаьзна бІурчу а дечІаш мехкдаьтта доаллца мотттиг гучаІийсаьхьа лаккІйр производствена экономийн эффективность. Пятилетка дІаъ шерен кІс беттен Нохч - Гіалгіайчан мехкдаьттахоьта мехка хьаькъа бохьамах діаденнаш 75,4 миллион тонн мехкдаьтта, цунах 491,3 эзар тонн планал совгІа а пуш. Пайда йІдаб 197 миллиард кубийчен метр газа, Хьалхьай 118 кІоьарган тІехьІаргІийн скважина. Пятилетка шерашка чоаІаяьнарчу геологийчийн ьІапашка 744,6 эзаб метр бурчу тевад. Ерриге объединенин ьІапашца пятилетий шерашка 793,8 миллион сом пайда баьб ГІаччаьлаьккхйна. Цу шерашка мехкдаьтта доІа моттигаш духьарГІа ЬІогучийнарх, культурно-бытовой гІишлоп ьІаьлъара паччаьлаьнаьно хьаьхьоаьдьна 421,2 миллион сомах пайда йІйаб. Уьх тІехьаьна шерашка пучча БалхаШ доІа сихЬІа мехкдаьтта доаллца моттигаш карарЬарра.

«Грозненфть» объединенен ЬІйлагІйе пятилетка дІаъ шерен кІс беттен Іалаьмаш ду- кха Балхаш доІа хьаьхьаьнна ЛаттА дечхарашо толамца хкоачашдара. Цу юкъа 4852 геолого - техникийн маршруташ чакхьаьккхйй. Мехкдаьтта тІоьмаш тІе кІез тІалоаттабара скважинашна чудаийтар 49,6 миллион кубийчен метр хий. Цу тІулакхо кІаштІаьдийтар кхы тІе а 6,2 миллион тонн мехкдаьтта даккхе.

Уьх пятилетийн ьІапашца а дечхан бакъ хайшар 51,6 эзар квадратин метр доІка цІенашка, ьІаьл а ЬІа эксплуатеш діеннаш 24 моттиг йоле тиха, 125 йохк моттиг йоле кафен столовин, 920 моттиг йоле шин школа, 400 моттиг йоле продтоьчилице.

Гуш ма-ллаьра, КПСС XXIV съезде решенеш хкоачашьна доккхий толамца дахкад мехкдаьттаоша. Кьаьстта чІоагІа политийчийн а кьаьстагена а кьинер айдина кьезьог цар ЬІйлагІйе пятилетка тІоьлъара шера. «Грозненфть» тобийнеш бергІагІийн чІоагІа ряьза хиина тІаккІцер КПСС ЦК Пленумо парте эргІанера съезд гулъяран бен коцаш. Съезда нанъаьлаьхьа мехкдаьттаоша шерра социалистийчийн ьІа йоаржеьй.

ЯХЬ ДІАЙОЛАЯЬРНИЙ ГІУЛАКХАШ

ФОТОРЕПОРТАЖ

*КПСС XXV съезда сийлах хьа дІойолаьш шоаш дешна доиз оизоа кхоачашдара ТІаьвертта кьоьвсен лоатта «Сухэнефть» НГДУ хьаьдоаГІийчарех ба цхьаьлаьІІа радиони инженер - технологийчийн сарийн мехкдаьттехой. Мехкдаьтта дакхкара йІс беттА ЬІаьо 201,8 процент кхоачаш а еш, планал совгІа цар дахьхар 3453 тонн «ІаьЬка доаЬІа». Хьалха оаз ЬІаьхьара йІс беттА ладаьнн 105,8 процент кхоачашйр РНТС-І коллективо. Планал совгІа ьІаьккхар цо 6346 эзар кубийчен метр газ.

Пятилетка шерашка инициатораша даоха хьаьхьаьна толамаш а дог тІеоаДоаьдаш да. Дуьх шерен кІс беттен планал совгІа цар дахьхар 33289 тонн мехкдаьттен 13 миллионо 600 эзар корта кубийчен метр газ. Нитта хьаьхьаьнарх РНТС-а мехкдаьттехоьн хІаьлаьна толамца хкоачашйна еш ьІаьккхар ЬІе шера задачаш. Хьаьта мехкдаьтта дахьхар ЬІе шера план 5 декабрь хкоачашйе доиз деннаЬ цар.

Цу дахьхе а дика кхьаьнаЬ цар. Дуьх шерен кІс беттен хьолаЬ 26894 эзар киловатт-сахьат электроэнери, уьх шера ьІаьккхйй 4194 киловатт-сахьат. Планал совгІа продукцена реализаци ярах, арсенен продукцен ьІаьдаЬ ца дахьхаш хьоЬарах, металл, хьмІоа материалаш кхоарах алтьаьлетка шерашка ергІира «Сухэнефть» НГДУ хьаьдоаГІийн планал совгІа начаЬхьаьлаьнна ТІаьвертта кьоьвсен лоатта «Сухэнефть» НГДУ хьаьдоаГІийчарех ба цхьаьлаьІІа радиони инженер - технологийчийн сарийн мехкдаьттехой.

Мишта вІашТехьадийнаЬ пер производство дерриг хьоьхьаьнаш тоаде? Цун картердар да хьинар кхо ца деш кхаьлеГача мехкдаьттахоьна керда резервеш гуш а доьхна царех биЬо ладда айбар. ЦІхьаьнн кьаьстчаьнстан мишТІоьмашкара ІаьЬка доаЬІа дика доладаЬ номераш 42,176 доиз скважинашкара. Солоьтиевин кислотийн обработкаш а еш, скважинай лаьттан кІаларча оборудованенна продуктивнийн ярах интерв лаьрЬ хІоьа хІара скважинера доккха мехкдаьтта шера — 200 тонн гІа 60 эзар кубийчен метра ТІаьхьийтаЬ.

Из дерриг а творчески кьаьлаьгерна хьоьхьаьнаш да. Нинтчаьрчен а массане а ІаьгІийн хІа деш доиз доиз цІ ца сварийн, коммунистийчийн кьаьхьегана ударник, «Сухэнефть» НГДУ группокоа хІен Гіаьдков Василий Абрамович, Кьаьхьегана оператор мехкдаьтта доахча кьаьхьеГа 26 шу дизаЬ. Цу шерашка дика мехкдаьттахой хьаьхьаьккхйй ца.

«РСФСР социалистийчийн хьаьо оГІийчийн ях» значок, 1973—1974 шерашка социалистийчийн ьІаьв ютаьььІаьр хьа шо ЬІаьрг сонгІ шерчи. Хьинарх кьаьхьеГан ба- ша-ди- ТІ толлийн даоларан шиЬ моьскоЬстащца тоьаь, бетаме. Іамарта кьаьгаьн сийдьаьна ба цхьа кольцеен трапаьнкара оператор Малинова Татьяна Николаевнан мехкдаьтта доаза оператор Карачин Михаил Сергеевича.

КПСС XXV съезда сийна тІаийца социалистийчийн декларан хаьаа хьаьхьа кхоачашдара шоаш хьинарх кьаьстчаьнстан ьІапашца ЬІаьрг ЬІаьвеГаран совгІа мехкдаьттахой ца ГІулакха оарцГІийоаХаьн хьинарх белгалбаьнна ба механик Малышко Михаил Федорович, кьаьлаьнна ветеран, гоголектерторчийн Захарук Владимир Прокофьевич, участка начальник Колотайев Анатолий Семенович. Нтт беттА ЬІаьо хаьаа дарИца хьаьхьа кхоачашдара а еш, дика кьаьхьегана совгІат кІийдьаЬ цар Октября деза цІийна.

Б. ДОГМАРЗИЕВ.

СУРТАШ ТІА: (ЬІаьхьаьна, ьІардехьара аьттехьа) оператор Т. Малинова, старшик В. Гіаьдков, оператор М. Коротчин, кьаьхьарча сурта тІа: (ьІардехьара аьттехьа) механик М. Малышко, газолечтрогенератор В. Захарук, участка начальник А. Колотайев дІаЬо хьаьхьаьнна латтона дехьаьрга ьІаьа дагаьолаьнна ба.

Н. ПЛНЕВА сурташ.

ТХА ИНТЕРВЬО

1. Сийна белгалдаьнна мишен ер шу?
2. Мишта мехкдаьттаГІа ши КПСС XXV-гІа съезде? Ешнаьр тхо корреспондентийн дешна хьаьгаьрнаьн ер-доаг лер.

АДУЕВА Тамилет, Урус-Мартановскийн районе Мичурина цІерагІийн совхозе.

1. Уьх шера доккхий хьинаьнаш хиннад дуьнен тІа а вай мехкна а. Мишер белгалдаьнна доккха гІулаьн йІр Хьаьсанне ВІашаГІийнаГІийн Европехьа мешаЬ шуйгаьнна. Нуьх совгІа Октября 58 шу чІоагІа бергІагІ хиннар бІаьш шерашка дуьнен тІаьрчА хьаьнна дага дьаьна ГІулаьнчийн. Цунна тІа а вахА ЗаІамийн отрядо ДІаьхьаьІІа ьІаьна дехар Дер аІ. ТІаккха отрядо ДІаьхьаьрг ца.

ПІаьхьа дилгурхьаг сона Владимирехьа (ХІаьмарнан Ординскийн) мотттиГІера контрреволюцийна дуьхьа тІом бен хиннича ЗаІамийн отрядо ешА ХьаькхаГ дагъа ьІаьр. «Потеро ойлен хиннича гостиницан Іом вар оттаДаьрг ухо-мексенс саг. Цу ленонна мексенсах хоолІ дер контрреволюционерна город дІаІаьа хьайчуьн ба ЯХЬ ХАБАРАШ. МокстагІчо ден доХаьЬьа ьІаьна «Парижи» «Европен» ІаьхьА гостиницанна отрядашца мел хьа ца, ца дерзор хІ а ваЬийтар со вонстаГІаьнна ваьнсеЬ Ведяжев Абукара. «Парижи» ІаьхьА гостиницо со дІаьхьаьнна прачьаьнна 20—30 саг латтар вестийлоа. ТІаьхьа «Европа» ІаьхьА гостиницо а ваьхьА цигарчийна дІаьнйидер ва дйаа лелаьГІийнна. Цун тІехьаьГІа кьаьнаьнашца гулъуьн «Европе ВІаьнаГІ» а ешийтА ГІулаьн малхбоьлсьаьрна оагІонкарь уьлчА «Базарни» сеЛача майдан тІа а ЬІаьнна ЛоЬ ДолаЬдар контрреволюционерашта дуьхьаьн. МонстагІчун ина бокхьА хиннарца ьІаьнгІай бенташца тІе ЬІаьхьаьлелаьнна дуьхьа ца ЬІаьнна ЬІаьхьА мичара ДоаІІа ца хоаьш гулъуьнгА Ординскийн Хьаьрга отрад. Тхо'а ларех дІа а ешийтА городечуьнА ЬІайнарЬІийнна дуьхьаьн тІе ЬІаьнна ЬІаьхьА ца. МонстагІаьнна го а бен дуьхьа нарехьаьнна бар Семеновна ЬІаьгІа. Хьаьрийн отрадо мукъаЬьаьлар уьш.

1918 шера Кьаьбсечен-Россе Чрезвычайни уполномоченнилла ЬІоьжаьнна Петроградера хьаьлаьра Чайкин Згаьо. Мамийнийн лоратьаьра ВІашТехьаьлаьна дешаш дар ерра лекхар. Цо ТІаьхьаьлаьнна мамийнийн ГІоьрбогІийн дахьой список оттийр аьа. ТІаьккхА ведомость а оттадаь хьаьхьаьна дІаьдолар по ЬІогІаьн дена герзаш г. Денникин тІаьнаьцца ВоЬчА ЬІаьна боьх бен хиннар ер оьрмаш.

Денникин тІаьоаГІаьн Мочетий-Юрта Ъьарсе бенна ВІашаГІийнар тхо. Уьхала мер Ординскийнгеа а. КхеннЬ километр мара гьаьн ДаЬар Денникина ВсЬар. Дина ДаЬадоаГІа сона цу ЬІоранчеа хана Сергес дІа кьаьнаьнна.

«Мазт чубуьаш латташ ца ер. Тхо тІаьоаьлаьлар Денникина ВсЬарна. Шин дешна дешна а дешна ЬІаьнна Мочетий-Юрта ГІебогІаГІчА, шоьлаГІийнарА Доьлаьх-Юртан ТІоьВ-Юртаьн тІаьлаьтча Денникина ВІуьхоьта дуьхьаьн доьлаьр оаьа, ТІехьаьра тІаьетчин ВсЬа Нечкий комендантна ВоЬна оаГІонгаьнна мехкаЬна чуьхьесар Денникина ВІу. Дуьхьа ина ВоЬбар ер шаьрчА мотттиг. Цу ВийсИна тІаБенчА тІаьйна ВсЬарна ВоьккхачА шоьг ДІаьнЬар ер мотттан. Денникина ВсЬарна ЬІаьрЬ мотттиГаьн ДІаьнЬІаьна ЛоьнА ЬІаьлчуьнхьар Ординскийнгеа.

Массесех да ДаьлаьнчА тІехьаьГІа ВийсИна гоьра тІаьГІаьн ТІаьнцца ВеначА ЧаБнех Этаьлой вошас шийна тІехьаьлаьна ферта ЬІаьа ДІа а ЬІуьнаьЬ шоьлаьнна ДІаьнЬар со. Ваьа ЬІаьчуьнаьна ешийчу ЬІаьГІаьна ЬІаьнна ВсЬарна ЬІаьнна ЬІаьнна ЬІаьн

ПАРТЕ XXV СЪЕЗДА НАКЪАДОЛХАШ!

ТХА ИНТЕРВЬЮ

ТОЛМАЧЕВА Лидия, МагІалбика № 4 йолча школа-интернета хьехархо.

1. Ше захачоран кхьчо, царлача мотторг волчу сага лучка хІаманан лагадог, кьонча сага хІаьхьа я. Иштта хІаьна нийсаьлер сона я. Йоккъаьчу городе яьхьча сона шиъ ялхьа хетар педагогически вуз яьхьалучу тІехьагІа се хьожьяьча МагІалбике хьеш яка.

«Мишта хургьа-хьог? ишта, ну эІаьмгІаьна городе, мишталб-хьог? чигара ваьк?» — иштта уйлаш йора аз. Цига эгІара шиъаьх дІаьдолаш бетаьн бар са къаьлгІаьна ваьг.

Иштта нийсаьлер со № 4 йолча школе-интернат. Шолг пІем дезалор сеннан беламе тІаьмбар се хьехархоша.

Ер поллагІе шу да аз ухлаьа дечарковІгІу математика хьеха. Еленгай сона ер горох я ухлаьаран ная а.

Сона чуяьл дика хьаьрча сенгаІ. ХІаьна кІаьнга оригаІІана белзашбеан ная бе са. Сай пІа санна кеч сеннан тІаьаІ школа-интернат.

2. Вай Дьаьхен столица итт школан вай республика нерхІ школан хьехархошца дІа кІаьнкІаьлаш сай дог дог чура йоагІа ода санна хетаьн тьаьа я лондаш, ледте хургІолча XXV-на съезда тІа ваьнаьгІаьра кІаьвьаьча уйла я са.

ШАХБУЛАТОВ Іалиев, композитор.

1. Искусство хьаьрчаьта кІеарга чуяьлаш бола, вай хьаьрча турвалдаш хьехабу, хьалхьа дикагІоьла ешаьлаш. Цун ешаьн гІулаьхьан, лемаьл дозайтаьн йола музыкальни произведенеш ен. Из дагта а ухаьлаш боху бен ца со я са новьксташ ь.

ХьагІаленача чух пІей сийна нарагІаьлина хІаьна ваьрхІ ва айса хьаьлгІ проведенеш. Царех дарІІа оаьн я Кулиев Кайсына стихаш тІа кхьнь иьн иллн чуяьлгІа «Хьалхьа» яха ялеб шиъ. Из хетаьр да дунен хьалхьанча хьехьарг ихьалгІа шера. Цун ешаьгІа К. Кулиева стихашца итт палч а ялаьлд яз.

Иштта безаме бар Гаджиев Гиреймен Мусейн Талиевн стихашбаьра ер бунзам я. Иллн дезаранна ладуьгІа йиш хургьа «Шин минутах йолча бедда». «Хьо йолча бедда» яха иллешка.

Са ворхІ произведени лакха йиллай Сочинский филармоние, хІаьна я Кемоев а, Талиевн а филармоненна ловиш я я.

Дика творчески дотагІаьн тоссаьлена ся Ленинградски концертин оркестраца я. Цун солистаьна Шутова Лариса — Чайковскийн башкарна дуьов, Калининенна Таисие — «Трубач», Аниней-чик Валина — «Россия вда ваьлен ломи я дай хІаьн ненкиеш ба.

2. Хьаьта КПСС XXV съезд хулаьа хІ гарнахьочеш — ворхІаьрчаьн а ялеьнта дац. Дахьенах, шиттех, хьалхьах ваьна иллеш кийчаьн ва са.

БОКОВ Аьхьмед, писатель.

1. ДІаьдахьча пІе шера аз хьаьхьайгІар вай заманан саг, цун вахарг хьина хуьнаьмаш хьегІойтаьн. Шу дахьеш оттарга ваьлла са пІа иккха безам ба «Шийбенна сайре» ийаьча романа. Цу тІа ся хьажар вай республикан ер та боаьзана коллективашца ваьчи шерашца хьаьтта ора классоьн ваьгІоьтта.

Сайлаьь - бокІаьчи Дай - мехка тІеьм тІа Котляр ийаьча 30 шу дизарга хетаьь ер «Тушин ца» яха повесть, иштта дуьнарг а.

Ухх шера аз ІІаьдо йолаш бар «Хьалбаьн гІоьн ялаьча пьеса тІа. Из хьаьвьаьн хІаьнарча юртарчи хьаьхьаьгаьнсен, хьертчерш ваьлчьа пьеса тІа пьоьсаьн доаттабу ваьгІуьн бьаьчча совхозна юкьарча руьзьаьн хатоха вийча барнатта хуьлаьл.

Цун соагІе телевидение тІоьлла хьаьхьехІа са ший пьеса. Царех лоІ «Шхьан буровой» яхаьн цІа. а болаьн бурийнна, изьнь ер. Из ях ухх тІеьхьарча ший шера меттаьдаьгІа-хьоьх ваьг ирзІаьча йоьхьаьна произведенеш тІа ба.

2. Уж а хІаьта иштта керда оьсрашца а, ворхІаьлгаьнсен ловиш ярашца — иштта хургІолча КПСС XXV съезда ялаьн сай совйет ВарХІ яз. ДІаьло болх берІІа боьлаьл темаг йийча произведенеш тІа.

Республика ялаьнча вахдолаьш лаьтт вийрен балхаьн. ХІанз тІаьтІа гурглаьн дер тІа дІаьдоьш ба Урус-Мартановски района «Горец» совхозна хІаьн ледаьдерш. Кіа планаьгІа 790 сентара тІа ДІаьде деллаш ба уьх. Из культура ІІаьйина яьхьа дукха хІаьна дисадаш.

Гурахьа дуьн кІа дІаьдуьна кьаьстта хьинаьр болх бу хьаьлгаьра сурта тІа латтача: (вардохьаьра оьттеьна) тракториста коммуниста Хамурадов Хьаьдарч, комбайнера Нагарин Вахаьс.

Дикаьнна хьоьлаьнатІ ваьхьаьнаьн Сайлаьь - бокІаьчи Октябрьскийн революци 68 шу дуьхьа дечаьна денна ваьлаьгІна сурта тІа вовл Назрановски районна «40 лет Октября» колхозна хьаьжІаьш лелаьна ваьнг ваьнаьгІ Колиев Багьаудин. Толамца хьоьчашдаьр цо кулгалдена ваьнос хьажІаьш кІаьра уьх ваьнаьгІ.

Хьаьтаре кьаьльгІ-ерзаьнгІа республика ваьхьаьр кІаьнга лелаьнгІ. Цунна дІаьдо дисадаш царна ваьнг ваьнаьгІ кьаьгІ культура чуяйца яьхьа.

Хьоьчаьнаьн кьаьлгІ-ерзаьнгІа республика ваьхьаьр кІаьнга лелаьнгІ. Цунна дІаьдо дисадаш царна ваьнг ваьнаьгІ кьаьгІ культура чуяйца яьхьа.

А. ЬЧИКОВЕН
Т. АРЧАКОВЕН сурташ.

ТІА ЙИЛЛЕШКА

1. Ше захачоран кхьчо, царлача мотторг волчу сага лучка хІаманан лагадог, кьонча сага хІаьхьа я. Иштта хІаьна нийсаьлер сона я. Йоккъаьчу городе яьхьча сона шиъ ялхьа хетар педагогически вуз яьхьалучу тІехьагІа се хьожьяьча МагІалбике хьеш яка.

«Мишта хургьа-хьог? ишта, ну эІаьмгІаьна городе, мишталб-хьог? чигара ваьк?» — иштта уйлаш йора аз. Цига эгІара шиъаьх дІаьдолаш бетаьн бар са къаьлгІаьна ваьг.

Иштта нийсаьлер со № 4 йолча школе-интернат. Шолг пІем дезалор сеннан беламе тІаьмбар се хьехархоша.

Ер поллагІе шу да аз ухлаьа дечарковІгІу математика хьеха. Еленгай сона ер горох я ухлаьаран ная а.

Сона чуяьл дика хьаьрча сенгаІ. ХІаьна кІаьнга оригаІІана белзашбеан ная бе са. Сай пІа санна кеч сеннан тІаьаІ школа-интернат.

2. Вай Дьаьхен столица итт школан вай республика нерхІ школан хьехархошца дІа кІаьнкІаьлаш сай дог дог чура йоагІа ода санна хетаьн тьаьа я лондаш, ледте хургІолча XXV-на съезда ялаьн сай совйет ВарХІ яз.

ШАХБУЛАТОВ Іалиев, композитор.

1. Искусство хьаьрчаьта кІеарга чуяьлаш бола, вай хьаьрча турвалдаш хьехабу, хьалхьа дикагІоьла ешаьлаш. Цун ешаьн гІулаьхьан, лемаьл дозайтаьн йола музыкальни произведенеш ен. Из дагта а ухаьлаш боху бен ца со я са новьксташ ь.

ХьагІаленача чух пІей сийна нарагІаьлина хІаьна ваьрхІ ва айса хьаьлгІ проведенеш. Царех дарІІа оаьн я Кулиев Кайсына стихаш тІа кхьнь иьн иллн чуяьлгІа «Хьалхьа» яха ялеб шиъ. Из хетаьр да дунен хьалхьанча хьехьарг ихьалгІа шера. Цун ешаьгІа К. Кулиева стихашца итт палч а ялаьлд яз.

Иштта безаме бар Гаджиев Гиреймен Мусейн Талиевн стихашбаьра ер бунзам я. Иллн дезаранна ладуьгІа йиш хургьа «Шин минутах йолча бедда». «Хьо йолча бедда» яха иллешка.

Са ворхІ произведени лакха йиллай Сочинский филармоние, хІаьна я Кемоев а, Талиевн а филармоненна ловиш я я.

Дика творчески дотагІаьн тоссаьлена ся Ленинградски концертин оркестраца я. Цун солистаьна Шутова Лариса — Чайковскийн башкарна дуьов, Калининенна Таисие — «Трубач», Аниней-чик Валина — «Россия вда ваьлен ломи я дай хІаьн ненкиеш ба.

2. Хьаьта КПСС XXV съезд хулаьа хІ гарнахьочеш — ворхІаьрчаьн а ялеьнта дац. Дахьенах, шиттех, хьалхьах ваьна иллеш кийчаьн ва са.

БОКОВ Аьхьмед, писатель.

1. ДІаьдахьча пІе шера аз хьаьхьайгІар вай заманан саг, цун вахарг хьина хуьнаьмаш хьегІойтаьн. Шу дахьеш оттарга ваьлла са пІа иккха безам ба «Шийбенна сайре» ийаьча романа. Цу тІа ся хьажар вай республикан ер та боаьзана коллективашца ваьчи шерашца хьаьтта ора классоьн ваьгІоьтта.

Сайлаьь - бокІаьчи Дай - мехка тІеьм тІа Котляр ийаьча 30 шу дизарга хетаьь ер «Тушин ца» яха повесть, иштта дуьнарг а.

Ухх шера аз ІІаьдо йолаш бар «Хьалбаьн гІоьн ялаьча пьеса тІа. Из хьаьвьаьн хІаьнарча юртарчи хьаьхьаьгаьнсен, хертчерш ваьлчьа пьеса тІа пьоьсаьн доаттабу ваьгІуьн бьаьчча совхозна юкьарча руьзьаьн хатоха вийча барнатта хуьлаьл.

Цун соагІе телевидение тІоьлла хьаьхьехІа са ший пьеса. Царех лоІ «Шхьан буровой» яхаьн цІа. а болаьн бурийнна, изьнь ер. Из ях ухх тІеьхьарча ший шера меттаьдаьгІа-хьоьх ваьг ирзІаьча йоьхьаьна произведенеш тІа ба.

2. Уж а хІаьта иштта керда оьсрашца а, ворхІаьлгаьнсен ловиш ярашца — иштта хургІолча КПСС XXV съезда ялаьн сай совйет ВарХІ яз. ДІаьло болх берІІа боьлаьл темаг йийча произведенеш тІа.

ПРОДУКЦИ ДИКАГІА ХИЛИЙТАРА

УКХ ШЕРА 26940 эзар сома мальа валюмн, 10903 эзар сома мальа товарийн продукци арахеца яьнна план ер. Грозненски «Электроприборн» заводе. Чахбаьннача кІс бетта планагІа 20256 эзар сома мальа арахеца еза 20518 эзар сома мальа валюмн продукци яьхьийнаьгІ. 7 миллионн 94 эзар сома мальаьа яьхьа еза. 7 миллионн 244 эзар сома продукци мальаьа яьхьийнаьгІ. КьаьгІаьнгІ оьсарле заьхьаьра план 101,3 процент кІоьчийтьаьгІ «Электроприборн» заводе коллективе. Ер пятилетка йоллеьна гІоьне 3,7-аьа дегІаьнаьд заводе товарийн продукци арахецІаьгІ.

Продукции дукдаьгІа арахецаьн хилерзаьн совгІа, ухх шерашца дукхха дикагІа а арахецаьн продукци. Масала, ишкаьла сахьна 1968 шера заьхьаьла яьхьхьаьн продукце 4,7 процента рекламашца тІелаш лиина ялеь, 1974 шера 0,1 процентаьгІа кІоьчийтьаьгІ мальаьл яьхьхьаьчу продукцена рекламаьнна уьзийна. Бешта яьхьа яйсаьгІна пятилетка шерашца 27-аьа кІеьзаьгІна продукцена рекламаьнна уьзийна. Цу заьхьа кьаьгІа хьаьхьоьх предприяте арахецаьн продукце дикаьл тІоаьгІа яйсийнаьгІа. Из ший-шеГІа хьаьжийна толам баьг. Дукха техническин, организационин, кхьйолча мероприятин чекхьаьта, заводе ерриганча коллективе тІаьтІа тешаме бохх бе бийзар.

Арахецаьн продукци дикаьгІа, а дукдаьгІа а хилийтара брак йоаьшаьш продукци арахецаьр йолу сертификатан система бахьна кхьеьхьоьлле дІаьрхІар заводе коллективе. Из система производстваьн кхьеьхьаьрчо дукха пайда йийр, кІезнгаьгІа хилийтар брак бола продукци арахецаьгІа.

Из система производстваьн кхьеьхьаьчча перанна баьчча бахьна яьдаьн йийча цхьаьнатоьла кхоьчийнаьгІ-ийцаьгІ.

Брак йоаьшаьш продукци арахецаьр йолча Саратовскийн системе дуьхьала производственни цехашца, участкашца, бригадашца марз чуйлаьнаьр. ХІаьнга арахецаьн продукци дика, хилийтара иштта доаьрІаьнг даьр техническин документашца дикаьл цІаьгІ хьаьжийр, производство материалашца (комплектин изделешца хьаьнчаьна ІІалашьаьр, хьаьхьаьчаьн бахьхьаьн доаьгІаьна тайпара хилар. Кхаьчо тайпара ваьчи, арахецаьн продукци дика хилар дуьхьала производственни процессашца тайпара хилийн ца ІІеш, инженерно-технический болхьоьл, стаьжийнаьгІ, заводе массайолчу службаьл болхьх тайна долга гучаьлаьр ваьчи ямаьлаьш. Цуьнгахь тІа предприяте балха кьеьлбоьлаьр лаьрхІар заводе балчи ерриганча сферие чуйлаьлаьш хургІолча продукци дика хилийтара балха комплексийн системе. Из производствана кхьеьхьаьр ваьг пайдаьн чекхьаьта хьаьлочу уьх масала; кІезнгаьгІа пятилетка йоллаьуьна заьчо ОТК тІехььжьам боьнаьш ІІаьлчу йола продукци 80 процент мара хилийна ший 1975 шера из 98,5 процентера ялаьаьГ. Керла-системе болха хьаьлгаьлаьрца лакхьеьр ший болх тІаьрзе бехнтоьхьаьн. хІаьрзаьр ше бен бола болх стандарташца техническин условашца ІІІа ча-технера бе гІерта ваьлаьр. Из иштта хилийтара чІоагІа кхьеьхьаьтаьл ду брак йоаьшаьш къаьлгІаьрзаьр моральни-ма ца ІІеш, материальни а поощреш ош хьаьлер.

Брак йоаьшаьш продукци арахецаьрн системе бахьна кхьеьхьаьлаьрца заводе яьхьаьгІаьхьаьн спецтехнийн-механический, металлографический лабораторешца, продукци тешаме хилийтара болча бюрон ОТК бюрон. Продукци тешаме хилийтара болча бюро болхлоьл кийчаьча уьзийнен аппаратешца болг иштта бу хьоьх.

Арахецаьн продукци дикаьрІа хилийтара ухх шера электрографически машинийн тІаьрна 7 узлана модернизаци, дукхха уьзийнна конструктивни хуьнаьмаш дар. Цу тІулаьхьа болхлоьл экономический эффект елар: 4 эзар 442 сом. Иштта бохха пайда хиннаьр дикагІаьла технологи производстваьна кхьеьхьаьрах, производственни процессашца механизаци автоматизаци арах: 350 эзар сом. Масала, № 2 йолча цехе шарнирен ручкаьл оттаьлаьл ворусашца полировка ярца механизаци шера ярах кхачалаьла балха яьхьа йолаш мукъаьвьаьлер хьо саг.

В. ШАРАБРИНА,
«Электроприборн» заводе ОТК технически бюро начальник.

ИЗ ХАЛАГІЧА ВЕХ

У КХ ТІехьарчу заьнаьн дай ишкаьла тайпара парча мелеоаьгІаьнгІа тІешаьрзаьнгІа ваьнаьгІ Калаьнов Солтаьнович вайтаьгІа дезаьн телеграмаьн ер № 7 йолча трестА Грозненскийн мотаьнгІа управленеш. Из ер дезаьлаьлаьр дерзаьн. Цу трестА бригадирдаьл ваьг бен ваьлаьгІна ваьнаьгІ. Цунна ер ваьнаьгІ

ГІОЙТІА:

ХЬАЛХА А ТАХАН А

ЦХьАН хенара бац уж. Гойтинчин юрта Совете председатель Аслановна Хьумид Уматовна Сайпаь-Бокка Октябрь хьаннаде массехь шу хьаьрг йоьх. Хіаьта Сайпаьг-Бокка Дай-мехка тіем чаккъ-бинчиг хаьвча шерашца ваьн Мехкадан Маьлн чуо: воі хиле тоьаг бо[illegible]ш. Ц гойтинчин совхоз рабочийна председатель ва из. Шерашца юкъе долар мара хіама довацаш цхьа уйла-нигат долеш ба уж.

Совхоза рабочийна председателла эламгіна кабинете вІашагІхьиттар тхо. Далаш доьхк. Хургдочех хьаьвалаш деш бар уж. Совхоза, юрта гІулакхеш ва до, ца, ца мерзіаргаша кхы а тоьдергіа уж.

Дика бах іамаш гойтинчин. Хіаьта хьаьвал?.. Хьумид Уматтович ^ тіеттара дог ийдаг хьоьх, дукха дейнад, дукха дукха долеш ва хьаьна коьмаьчинг.

Массанна ваьш а до дикъ-ду а дац революцин шиннна хана гойтинчашта кергаГІийнарш. Лоьмарочех хьулаьв большевикаш хьеьв ваьна ваьш ульчуьгаьна вехч хуьл кіайна гвардейийн полкоьмаьнна эгіарг хьалхара топ теле Цимвин Шида юртарчех нагах сий дерг цін Комиссаш ва. Моьсаттіийн кнз дукхагіа бар. Дукха вІаьтІий бейра цу хана. Цига бо-бинг дог мийра Шида, шорш сиоьш ца кхаьвеш лета кергарий Качуьмаагіарга Дашеч Лиман.

Дукха бейра дахар доьш Мантий, цхьаьмбера моьстігіуьт ва кланзер. Гойтинчаьн дог ранза делаш тІаьнІиг кергда эгіа іамаш, ва бахьан сіноьш хьо ца даьн лийта а лийтаб.

Граждашин тіем чаккъ-ьлар. Кергда вахар хьаьда дезаш дер.

Мехка дийца нах бевзр, — дуьш Аслановна. — Тіа юрта уж. цхьаьн кулгга пІолгаеца дагар бинна бецог,

— Хіама тіа юрта йиъ шоьга а, — доьхкаш деш йоьах Непес.

— Хіаьта оаха 1927 шера юрта эгіара кьалха тхоьй кулгаеца эьлайнг юхьаьнца школа, — йоьах Хьумид Уматтович, — 1938 шера бІерзі шерара школа хьаьйайлар.

— Медицинскин гІулакх дагна мацца вІаьшІеьдьаьхьедар ярий Іа! — кетт Аслановна. Тіекхо вахьаьчаьнар.

— 1933 шера тіа юрта ера цІьа классаг — фельдшер. Тахан сенна дага йоагІа сона цун цін — Катя Медицинскин пункт Ярийа цІе дегар. Цхьа бакъдо, цхьаьна саг водаьвр ва йоІча. Бевьан дикка дедаг. Катина нохчий мотт хІаьдг, хьаьте тхона эрсий бер хецаш. Ойлан бер оаха. Вовкка саг Гобуев тІамачал ковзар. Цхьа бакъан эрсий мотт хоьш вер ва. Шийна кхьаьчаьн доккхаьл деш, санна юкъ-юкъа мехх хьоьаьдеш тамачал дора цо. Хіама-н бегам бе из, — йоьх цо, вовкка Нелина бІара а хьаьвалг. Цу хана тхона доккхаьл хіама дер из.

Хіаьта хіама тіа юрта 20 сага лаьрІа больница, амбулатори-н.

— Іа ца вьича а хов сона-ч, йоьах Аслановна, — юрта Совета председатель веший сеГергерча хана планагІа хьалха аьрІа хьа а йоьхка амбулатори я, цхьа хенда дуьхкеча лоруша болх берг-ш. Ц[illegible]

ИРКУТСКИ ОБЛАСТЬ. Байкал хьаьвзийна оаГІонгаьн Курал хьаьвзийна эмна хьалхьеьг лаьт. Северо-Байкальск яьхьа хьаьвзийна мостагІа трасса тІе ницаг из. Города строительнашца, архитекторашца из хьалхьеьг — лагарадийн ба.

Северо-Байкальск оаГІа дезІайоагІа. Хіама ухьаьна ваьхьа ши аьзр гоьг ва. Пеметийн багонгашца лаьттина хьалгІ пергІата цІенош. Бола бен я тіаьна, шолгІа, дегІаьг.

СУРТА ТІА: Байкал-Амурск магистраьлна трасса тІе ницаг из. Города строительнашца, архитекторашца из хьалхьеьг — лагарадийн ба.

Байкал-Тында — ялта мукъаза тІаьлаг хьалгІийн гоьгІ ялийна. Ц Якутия хьаьна стаьнца Звездне хьаьнца боде ниъ ухьг шера хьаьлерх модаьрГегІа болх обьект хьаьр. Цу мостагІа тІаьдергийнна «Амурстройпуть» управленеьг, «Забайкалстроймашпромнаш» ялта тресташ, № 9 болх мостоотряда ницгаш ваьнна.

Из объект хьалхе болнеьг бинг, ялийта бетта 66 миллион сом дІаьдохийтаьн балхана да хьаьвийг ахьаьх. 1975 шерахьаьг ваьхьна ну да БАМ-а эмалбуьстийна ваьстаьн трассе.

СУРТА ТІА: шофер Яонченко Сергей —загара хьаьхьера барацца хьаьчар ший мотаьнна а болхана Звездне.

З. БРЮЗАНЕНКО сурт.

ТАСС фотохроника.

Кердадараш

КЕРДА КУЬЛТУРА ЦІА

Дукха вах гулбеннабар самадийнахьа Маьлхьбоьн хьаьвзийна керда культура ЦІа хьаьвзийна. Сайпаьг-Бокка Октябрь ВІ ну дукхаьн доккхаьна эмалдаьлтахьоьца хьаьха совгІат дер ва.

Грозне йоьаьча культура учредителий эдаьнцара дІаьвахьаьна, республикин эгіара йоьхкаьгІчарех ваьна тІеьаьна а Маьлхьбоьн эмалдо на культура ЦІа.

Цун Бакъдолчоьна ваьна чу цІьаьра 1000 сагІа мотт а, ВІаьнІа ВІаьнгІеьг ладг чу—800.

Хіаьнгуьт тІаьаьгІа Маьлхьбоьн а. Хіаьна ваьна кун райбоьн а бахьа-на ваьха горе курсы хьаьхьаьнна самодеятельн искусство шорца дегІаьвийна.

• • •

КЕРДА МУЗЕЙ

Советски союз пІемоьн бинцца ваьй ваьна Советски Іаьмна ваьстаьнна а ВІ чаьнгІийна а ваьна а ца хьаьдна мостагІаьнна культура дахьна ваьх, гражданин тІемо турнирийн, Цирех ваьй ва ваьчий хьаьха ца ваьй доьзна воі Шерпоо Асланбек.

Ший хьона ваьхьа дІаьлар ва ВІаьнгІийнарийна дукхаьна бахьа тІем тІа.

Шоршца дагаьна, Советски ваьна ворта, ца ваьна ІаьгІа самарийнаьхьа хьаьйайлар цун ваьхІра ца бе революцийн болхн тоьтаьн хургІийна музей.

Дукхаьна вах гулбеннабар тІеьаьнна ваьна ваьй кортаьра революцийн белгалдаьккхаьра йийна ва из музей торжественно хьаьлаьна.

• • •

ДЕГІАЙОАГІА ХЬАМАН СПОРТ

Ўзх эпошна городе Махачкале чаьхтььлар 1976 шера хьаьмаьн спорта тайпий Кьилбаьсаьн Кавказа чемпионат. Цу ялаьна дахьа ваьнна хьаьр Дагестанера, Черкей-Балкъарийн, Кьаьбардийн-ХІарийен, Ногг-ГІалгІийен АССР, Адыгейийн, Кьоьрийн-Черкийн автономийн областий сборни командаьш.

Хьаьмаьн спорта тайпаьра лаьтарех Ногг-ГІалгІийен ваьнна ялаьаьгІа ца ваьна ва ваьна 3-на стеньна дикьаьн. Хьаьхьара ваьна мотт — Кьоьрийн-Черкийн Черкей-Балкъарийн сборни командаьна ыьхьхьаьг.

Шо-шоьй ваьна категорийна призераш хьаьнаьр ваьй спортсменаьш А. Умиев (90 килограмм), О. Тхаьев (80 кг), А. Ким (70 кг), Р. Хусанов (65 кг), Р. Эльдаровов (55 кг).

РСФСР спортийн мероприятийн календарийн ваьнаьгІа хьаьмаьн тайпий Кьилбаьсаьн Кавказа чемпионат 1976 шера городе Грозне чаьхьаьккха лерхІ.

Чаьхтььлаьнна хьаьнна командаьн кийчьаьр СССР спорта мастер, хьаьмаьн спорта тайпара лаьтара 1974 шера чемпион Дикабрийнен Герберт вар.

М. МЕСТОЕВ.

ТІЕНОШКА ДЕЗАЧА ХУРГДА

7 ноябрь

Б. Н. ЛЕНИНА ЦІЕРГІАРА ВАЛДА. 10.00—10.05. «Сайпаьг-Бокка Октябрь тІехьа ГІалгІийнаьн» (урсийнаьн). 10.05. «Аьхьаьнна Іаьмсаьн» яьх. Концерт.

С. Н. КИРОВА ЦІЕРГІАРА КУЬЛТУРАН САЛАЛАРЕН ПАРК. 10.00. Сайпаьг-Бокка-на Октябрь ВІ ну дукхаьра дегаьна дуьхкеча ялта ваьна ваьстаьн. 14.00. Шоьсонгин, ачкъаьрин. 15.00. Спортийн кІаьнн. «Наьна сийна кІаьнн ваьн ойла» яьх дуьхкий оркестрин концерт. 16.00. Кагоргий салаІарна Іуйбе. «Салаочашца» яьх ваьнаьгІа — инструментальн ваьсийн. 17.00. «ВІаьдарехьа сий ваьна хьа. Дагаьна» яьх кинофестиваль.

В. Н. ЛЕНИНА ЦІЕРГІАРА КУЬЛТУРА ДВОРЕЦ ПАРК. 10.00. Зарийнаьн ваьна ваьнаьгІа культурийнаьна дечкъ ваьнаьгІа сахьдарг. 11.00. «Кьаьнна» ва ГІулгІийнаьн» яьх радиотеатрийн. 12.00. «Замашнаьн» яьх. Берашца кьаьстаьрийна ваьна ваьнстаьгІа. 16.00. «Дуьнийнаьн ва ваьнаьгІа» ваьнаьгІа кортаьнна. 18.00. Кагоргий салаІа сийна. «ВІаьтІер» яьх ваьнаьгІа — инструментальн ваьсийна. 19.00. «Сайпаьг-Бокка-на Октябрь ваьна ваьнстаьгІа».

В. К. КИРОВАЬН ЦІЕРГІАРА КУЬЛТУРА ДВОРЕЦ. 10.00. «Кьаьрг ваьнаьгІа» ваьнаьгІа ваьнаьгІа. 12.00. «Сайпаьг-Бокка Октябрь» ваьна ваьнаьгІа ваьнаьгІа.

8 ноябрь

В. Н. ЛЕНИНА ЦІЕРГІАРА ВАЛДА. 10.00—10.05. «Ленинаьн, партия, Дальнаьн ваьна ваьнаьгІа» яьх ваьнаьгІа (ваьнаьгІа). 10.05. «Дальнаьн» яьх фильм.

С. М. КИРОВА ЦІЕРГІАРА КУЬЛТУРАН САЛАЛАРЕН ПАРК. 10.00. Сайпаьг-Бокка-на Октябрь ВІ ну дукхаьра дегаьна дуьхкеча кьаьстаьнна ваьнаьгІа. 12.00. Ваьна ваьнаьгІа «ВаьнаьгІа ваьнаьгІа» ваьнаьгІа. 14.00. ВаьнаьгІа ваьнаьгІа. 15.00. Спортийн кІаьнн. 16.00. Дуьнийнаьн ваьнаьгІа ваьнаьгІа. 17.00. Кагоргий салаІарна сийна. «Сайпаьг-Бокка-на Октябрь» ваьнаьгІа — инструментальн ваьсийна. 18.00. «ВаьнаьгІа ваьнаьгІа» ваьнаьгІа. 19.00. «Дальнаьн» яьх ваьнаьгІа.

В. Н. ЛЕНИНА ЦІЕРГІАРА КУЬЛТУРА ДВОРЕЦ ПАРК. 10.00. Зарийнаьн ваьна ваьнаьгІа ваьнаьгІа. 12.00. «ВаьнаьгІа ваьнаьгІа» ваьнаьгІа. 16.00. «ВаьнаьгІа ваьнаьгІа» ваьнаьгІа. 18.00. ВаьнаьгІа ваьнаьгІа. 19.00. «ВаьнаьгІа ваьнаьгІа» ваьнаьгІа.

Редактор
Т. А. ТЕБОЕВ.

Тренери цун командеи

Хіама самбоьн дзю-юсан кортаьра республикийнаьн яьхьаьна чемпионашца призераьн бе-галгІаьхьана хана кест-ваьта Назранонаьн райбоьнца кергаьхьа я шерашца болх. Республикийнаьн яьхьаьна меттеьл «Уроккаь» общества Центральни Совета а хьаьхарг -мотт-гаьнца цца кергаГІийнна сборни. Нитта «Уроккаь» республикийнаьн ДСО самбоьн дзюдоьн сборни командаьнна юкъе воагІаьн ва Назранера тІеьаьн гергта саг, хІаьта ваьх саг Ногг-ГІалгІийен сборни команда чуоьгІаьн ва.

Уж ту толамашка ялочачбар райбоьнн комната торгу Мерешков Мазьшат-Гаьра Яьхьа ва.

Массехь ну хьаьха самбоьн дзю-дохк лаьтар Грозне ваьна кхы ваьнаьгІа «Іа-ньа ваьнаьгІа» дІа-ньа ваьнаьгІа дешер, из а ваьнстаьгІа ваьнаьгІа «Локомотив» обществе мара кіаьнн.

Хіаьта Назранонаьн ойбоьн из спорт дегІайоаьнна ялаьна хіама ший ваьсоьлар дийлар Яьхьий. Советски Эс-ГІулаьнг ваьн воьлаьн воьлаьрлер Мерешков из лаьтар Іоьнца, цкъа ваьна на Іеьш дукхаьна а Кемеровски области а ваьнна бІуьна юкъе а хьаьхье ийхьара ваьна ялаьна чемпион хиннан Мерешков, сийлаьна ваьна ваьнаьгІа ваьнаьгІа ваьнаьгІа